

కృష్ణ యజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ సంహితా

॥అథ షష్ఠ కాణ్డే ద్వితీయః ప్రశ్నః॥

హరిః ఓమ్॥ యదుభౌ విముచ్యాకతిథ్యం గృహ్నియాద్యజ్ఞం వి
చ్ఛిన్యాద్యదుభావవిముచ్య యథాకనాగతాయాకతిథ్యం క్రియతే తాదృగేవ
తద్విముక్తోన్యోన్యన్దేవాన్భవత్యవిముక్తోన్యోన్యాతిథ్యజ్ఞహ్ణతి యజ్ఞస్య సంతత్యై
పత్యన్వారభతే పత్నీ హి పారీణహ్యస్యేశే పత్నియైవానుమతం నిర్వపతి యద్వై పత్నీ
యజ్ఞస్య కరోతి మిథునం తదథో పత్నియా ఏవై- [౧] ష యజ్ఞస్యాన్వారమ్భాకనవచ్ఛిత్త్యై
యావద్భిర్వై రాజానుచరైరాగచ్ఛతి సర్వేభ్యో వై తేభ్య ఆతిథ్యం క్రియతే ఛన్దాగ్ంసి ఖలు
వై సోమస్య రాజ్ఞోనుచరాణ్యగ్నిరాతిథ్యమసి విష్ణవే త్వేత్యాహ గాయత్రియా ఏవైతేన
కరోతి సోమస్యాకతిథ్యమసి విష్ణవే త్వేత్యాహ త్రిష్టుభ ఏవైతేన కరోత్యతిథేరాతిథ్యమసి
విష్ణవే త్వేత్యాహ జగత్యా [౨] ఏవైతేన కరోత్యగ్నయే త్వా రాయసోషదావన్నే విష్ణవే
త్వేత్యాహనుష్టుభ ఏవైతేన కరోతి శ్యేనాయ త్వా సోమభృతే విష్ణవే త్వేత్యాహ
గాయత్రియా ఏవైతేన కరోతి పశ్చ కృత్వో గృహ్ణతి పశ్చాక్షరా పజ్కైః పాజ్కై యజ్ఞో
యజ్ఞమేవాకవ రున్ధే బ్రహ్మవాదినో వదన్తి కస్మాధ్నత్యాద్గాయత్రియా ఉభయత ఆతిథ్యస్య
క్రియత ఇతి యదేవాకదసోమమా- [౩] కహరత్తస్మాద్గాయత్రియా ఉభయత ఆతిథ్యస్య
క్రియతే పురస్తాచ్చోపరిష్టాచ్చ శిరో వా ఏతద్యజ్ఞస్య యదాతిథ్యం నవకపాలః పురోడాశో
భవతి తస్మాన్నవధా శిరో విష్యాతం నవకపాలః పురోడాశో భవతి తే
త్రయస్త్రికపాలాస్త్రివృతా సోమేన సం మితాస్తేజస్త్రివృత్తేజ ఏవ యజ్ఞస్య శీర్షన్దధాతి
నవకపాలః పురోడాశో భవతి తే త్రయస్త్రికపాలాస్త్రివృతా ప్రాణేన సంమితాస్త్రివృద్వై [౪]
ప్రాణాస్త్రివృతమేవ ప్రాణమభిపూర్వం యజ్ఞస్య శీర్షన్దధాతి ప్రజాపతేర్వా ఏతాని పక్షాణి

యదశ్వ॑వాలా ఐక్ష॑వీ తిరశ్చీ॑ యదాశ్వ॑వాలః ప్రస్త॑రో భవ॑త్యైక్ష॑వీ తిరశ్చీ॑ ప్రజా॑పతీరే॒వ
తచ్ఛక్షుః॑ సమ్భ॑రతి దే॒వా వై యా ఆహు॑తీరజుహ॑వుస్తా అసు॑రా నిష్కా॑వమాదస్తే దే॒వాః
కార్ష॑మృమపశ్య॑న్కర్మణ్యో॑ వై కర్మే॑నేన కుర్వ॑తీతి తే కార్ష॑మృమయాన్పరి॑ధీన- [౫]
కుర్వ॑త తైర్వై తే రక్షా॑గ్స్యపాఽఘ్న॑త యత్కార్ష॑మృమయాః పరి॑ధయా భవ॑న్తి
రక్ష॑సామపహ॑త్యై సగ్గ్ సు॑ర్శయతి రక్ష॑సామనన్వ॑వచారాయ న పు॑రస్తాత్పరి॑
దధా॑త్యాదిత్యో హ్యే॒వోద్యన్ప॑రస్తాద్రక్షా॑గ్స్యపహ॑న్త్యర్థ్యై సమి॑ధావా దధా॑త్యుపరి॑ష్టాదే॒వ
రక్షా॑గ్స్యపహ॑న్తి యజు॑షాఽన్యాం తూ॑ష్ఠీమన్యాం మి॑థునత్వాయ ద్వే ఆ దధా॑తి
ద్వి॒పాద్య॑జమానః ప్రతి॑ష్ఠిత్యై బ్ర॒హ్మవా॑దినో వద॑న్త్య- [౬] గ్నిశ్చ॑ వా ఏ॒తా సోమ॑శ్చ కథా॑
సోమా॑యాఽఽతి॒థ్యజ్జీ॒యతే॑ నాక॑గ్నయ ఇతి॑ యద॑గ్నావగ్నిం మ॒థిత్యా॑ ప్రహ॑రతి
తేనై॒వాక॑గ్నయ ఆతి॒థ్యజ్జీ॒యతే॑ఽథో ఖ॒ల్వాహు॑రగ్నిః సర్వా॑ దే॒వతా॑ ఇతి॑
యద్ద॑విరాసాద్యాక॑గ్నిం మ॒న్థతి॑ హ॒వ్యాయై॒వాఽఽస॑న్నాయ సర్వా॑ దే॒వతా॑ జన॑యతి||[౭]
పత్ని॑యా ఏ॒వ జగ॑త్యా ఆ త్రి॒పుద్వై పరి॑దీన్ వద॑న్త్యేకచ॑త్వారిగ్ంశచ॑||6.2.1||

దే॒వాసు॑రాః సం॑యత్తా ఆస॑న్తే దే॒వా మి॒థో విప్రి॑యా ఆస॑న్తే ౨ ఽన్యో॑ఽన్యస్మై
జ్యేష్ఠా॑యాఽతి॒ష్ఠమా॑నాః ప॒శ్చధా॑ వ్యక్రా॑మన్పగ్నిర్వసు॑భిః సోమో॑ రుద్వైరిన్ప్రో
మ॒రుద్భి॑ర్వరుణ ఆది॒త్యైర్బృ॒హస్ప॑తిర్విశ్వే॒ర్దైవైస్తే॑మన్య॒న్తాఽసు॑రేభ్యో వా
ఇద॑మ్భ్రాతృ॒వ్యేభ్యో రధ్యా॑మో యన్మి॒థో విప్రి॑యాః సోమో॑ యా న ఇ॒మాః ప్రి॒యాస్త॒నువ॑స్తాః
సమ॑వద్యామ॒హై తా॒భ్యః స నిర్ము॑చ్ఛాద్యో [౮] నః ప్ర॒థమో॑ఽ(౧)న్యో॑ఽన్యస్మై ద్రు॒హ్యోది॑తి
తస్మా॑ద్యః సతా॑నూనప్రి॒ణాం ప్ర॒థమో॑ ద్రు॒హ్యతి॑ స ఆర్తి॑మార్ఘ॒తి యత్తా॑నూనప్ర॒గ్ం
సమ॑వద్యతి భ్రాతృ॑వ్యాభిభూత్యై భవ॑త్యాత్మనా పరా॑ఽన్య భ్రాతృ॑వ్యో భవ॑తి ప॒శ్చ
కృత్వో॑ఽవద్యతి ప॒శ్చధా॑ హి తే తథ॑సమ॒వాద్య॑న్తాఽథో ప॒శ్చాక్ష॑రా ప॒జ్జీః పా॑జ్జీ॒యజ్ఞో
యజ్ఞ॑మే॒వాఽవ రు॑న్త ఆప॑తయే త్వా గృ॒హ్ణామీ॑త్యాహ ప్రా॒ణో వా [౯] ఆప॑తిః ప్రా॒ణమే॑వ

ప్రీ॒ణాతి॑ పరి॒పత॑య ఇ॒త్యాహ॑ మ॒నో వై పరి॑పతి॒ర్మన॑ ఏ॒వ ప్రీ॒ణాతి॑ త॒నూన॑ప్త ఇ॒త్యాహ॑
 తను॑వో హి తే తాః స॒మవా॑ద్యన్త శా॒క్వరాయే॑త్యాహ శక్త్యై హి తే తాః స॒మవా॑ద్యన్త
 శక్మ॑న్వోజిష్ఠా॒యేత్యాహ॑జిష్ఠగ్ం హి తే తదాత్మ॑నః

స॒మవా॑ద్యన్తానాధృష్టమ॒స్యనాధృ॑ప్యమి॒త్యాహోనాధృ॑ష్టగ్ం హ్యే॒తదనాధృ॑ప్యం దే॒వానామో॒జ

[00] ఇ॒త్యాహ॑ దే॒వానాగ్ హ్యే॒తదోజో॑భిశస్తి॒పా అన॑భిశస్తి॒న్యమి॒త్యాహోభిశస్తి॒పా

హ్యే॒తదన॑భిశస్తి॒న్యమను॑ మే దీక్షాం దీక్షాపతి॒ర్మన్యతామి॒త్యాహ॑ యథా॒యజురే॒వైతద్ఘృ॑తం

వై దే॒వా వజ్రం॑ కృ॒త్వా సోమ॑మఘ్ను॒న్నన్తి॒కమి॒వ ఖలు॑ వా అ॒స్యైతచ్ఛర॑న్తి య॒త్తానూన॑ప్తే॒ణ

ప్రచ॑రన్త్యగ్ంశురగ్ంశుస్తే దే॒వ సోమా॑ఽఽ ప్యా॒యతామి॒త్యాహ॑ య- [00]

దే॒వాఽస్యా॑ఽపు॒వాయ॑తే య॒న్మీయ॑తే తదే॒వాస్యైతే॑నాఽఽ ప్యా॒యయ॑త్యా తుభ్య॒మిన్త్రః॑

ప్యా॒యతా॑మా త్వమి॒న్త్రాయ॑ ప్యా॒యస్వేత్యాహో॑భావేవే॒న్త్రం చ సోమ॑ఞ్చాఽఽ ప్యా॒యయ॑త్యా

ప్యా॒యయ॑ సఖీ॒న్తస్యా॑ మే॒ధయే॑త్యాహర్తి॒వజో॑ వా అ॒స్య సఖా॑యస్తాసే॒వాఽఽ ప్యా॒యయ॑తి

స్వస్తి॑ తే దే॒వ సోమ॑ సు॒త్యామ॑శీయే- [01] త్యాఽఽహాశిషమే॒వైతా॑మా శాస్తే॒ ప్ర వా

ఏ॒తేఽస్మా॑లోకాచ్ఛ్యవన్తే॒ యే సోమ॑మా॒ప్యాయ॑యన్త్యన్తరిక్షదే॒వత్యో॑ హి సోమ॑ ఆ॒ప్యాయిత॑

ఏ॒ష్టా రాయః॑ ప్రే॒షే భగా॑యేత్యాహ ద్యా॒వాపు॑థివీ॒భ్యామే॒వ నమ॑స్సృ॒త్యాస్మి॑లోకే॒ ప్రతి॑

తిష్ఠ॑న్తి దే॒వాసు॑రాః సం॒యతా॑ ఆ॒సన్తే॒ దేవా॑ బిభ్య॒తోఽగ్నిం॑ ప్రా॒విశ॑న్తస్మాదాహుర॒గ్నిః సర్వా॑

దే॒వతా॑ ఇతి తే- [03] ఽగ్నిమే॒వ వరూ॑థం కృ॒త్వాఽసు॑రానభ్యభవన్నగ్నిమి॒వ ఖలు॑ వా ఏ॒ష ప్ర

వి॒శతి॑ యో॒ఽవాన్తరదీ॒క్షాము॑పైతి భ్రాతృ॒వ్యాభిభూ॑త్యై భవత్యాత్మనా పరా॒ఽస్య భ్రాతృ॑వ్యో

భవత్యాత్మానమే॒వ దీక్ష॑యా పాతి ప్ర॒జామ॑వాన్తరదీక్షయా సన్తరాం మే॒ఖలాగ్ం

స॒మాయ॑చ్ఛతే ప్ర॒జా హ్యోత్మ॑నోఽన్తరతరా తప్తవ్ర॒తో భవతి॑ మదన్తీభిర్మార్జయతే నిర్హ్య॒గ్నిః

శీతే॒న వా॑యతి సమి॒ద్ధ్యేయా తే॑ అగ్ని రుద్రియా త॒నూరి॑త్యాహ స్వయై॒వైనద్దే॑వతయా
 వ్రతయతి స॒యోని॑త్వాయ శాస్త్యే॒||[04]

యే॒ వా ఓ॒జ ఆహ॑ యదశీయేతి తే॒ఽగ్న ఏ॒కాద॑శ చ||6.2.2||

తే॒షామ॑సు॒రాణాం॑ తి॒స్త్రిః పు॒ర ఆ॒సన్న॑య॒స్మయ్య॑వ॒మాఽథ॑ ర॒జతాఽథ॑ హ॒రిణీ॑ తా దే॒వా
 జే॒తున్నా॑శక్ను॒వన్తా ఉ॒పస॑దై॒వాజిగీ॑ష॒న్తస్మాదా॑హు॒ర్యశ్చై॒వం వేద॑ యశ్చ నోప॒సదా॑ వై
 మహా॑పు॒రం జ॒యన్తీ॒తి త ఇ॒షుగ్ం స॒మస్కు॑ర్వతాఽగ్ని॒మనీ॑కగ్ం సోమగ్ం శ॒ల్యం వి॒ష్ణుం
 తే॒జన॑స్తే॒బ్రువ॑న్ ఇ॒మామ॑సి॒వ్యతీ॒తి [౧౫] రు॒ద్ర ఇ॒త్యబ్రు॑వన్తుద్రో వై క్రూ॒రః సోఽస్య॑త్వి॒తి
 సోఽబ్ర॑వీ॒ద్వరం॑ వృ॒ణా అ॒హమే॒వ ప॒శూనా॑మధి॒పతి॑రసానీ॒తి తస్మా॑ద్దు॒ద్రః
 ప॒శూనా॑మధి॒పతి॑స్త్తాగ్ం రు॒ద్రోఽవాఽసృ॑జ॒థస్ తి॒స్త్రిః పు॒రో భి॒త్త్వైభ్యో
 లోకే॑భ్యోఽసు॒రాన్ప్రా॑ణుదత యదు॒పసద॑ ఉ॒పసద్య॑స్తే భ్రా॒తృవ్య॑పరాణు॒త్త్వై
 నాఽన్యా॑మాహు॒తిం పు॒రస్తా॑జ్జహు॒యాద్యదన్యా॑మాహు॒తిం పు॒రస్తా॑జ్జహు॒యా- [౧౬]
 దన్య॑న్ముఖం కు॒ర్యాధ్ను॑వే॒ణాఽఽఘా॑రమా ఘా॒రయ॑తి యజ్ఞ॒స్య ప్ర॒జ్ఞాత్వై॒పరా॑జతిక్ర॒మ్య
 జు॒హోతి పరా॑చ ఏ॒వైభ్యో లోకే॑భ్యో యజ॒మానో భ్రా॒తృవ్యాన్ప్ర॑ణుదతే
 పు॒నర॑త్యాక్ర॒మ్యోప॑సదం జు॒హోతి ప్ర॒ణుద్యై॒వైభ్యో లోకే॑భ్యో భ్రా॒తృవ్యా॑శ్శే॒త్వా
 భ్రా॒తృవ్య॑లోక॒మభ్యా॑రోహతి దే॒వా వై యాః ప్రా॑తరు॒పసద॑
 ఉ॒పాసీ॑దన్నహ్నస్తాభి॒రసు॒రాన్ప్రా॑ణుదన్త యాః సా॒యగ్ం రాత్రి॑యై తాభి॒ర్యథ్సా॑యం
 ప్రా॑తరు॒పసద॑ [౧౭] ఉ॒పసద్య॑స్తేఽహో॒రాత్రా॑భ్యామే॒వ తద్య॑జ॒మానో భ్రా॒తృవ్యాన్ప్ర॑ణుదతే
 యాః ప్రా॑తర్యాజ్యః స్యు॒స్తాః సా॒యం పు॒రోఽను॑వాక్యాః కు॒ర్యాద॑యాతయామత్వాయ తి॒స్
 ఉ॒పసద॑ ఉ॒పైతి త్ర॑య ఇ॒మే లోకా॑ ఇ॒మానే॒వ లోకాన్ప్రీ॑ణాతి షట్థ॑సం పద్య॑స్తే షడ్వా
 ఋత॑వ ఋ తూనే॒వ ప్రీ॑ణాతి ద్వాద॒శాఽహీ॑నే సోమ ఉ॒పైతి ద్వాద॒శ మా॑సాః సంవ॑థ్సరః
 సంవ॑థ్సరమే॒వ ప్రీ॑ణాతి చతు॒ర్విగ్ంశ॑తిః సం [౧౮] పద్య॑స్తే చతు॒ర్విగ్ంశ॑తిరర్థమాసా
 అర్థ॑మాసానే॒వ ప్రీ॑ణాత్యా॒గ్రామ॑వాన్తరదీక్షాముపే॒యాద్యః కామ॑యేతాఽస్మిన్నే లోకే॑ఽర్థకగ్ం
 స్యాది॒త్యేక॑మగ్రేఽథ ద్వా॒వథ త్రీ॒నథ చతు॑ర ఏ॒షా వా ఆ॒రాగ్రా॑వాన్తరదీక్షాఽస్మిన్నే॒వాఽపై
 లోకే॑ఽర్థకం భ॒వతి ప॒రోవరీ॑యసీమవాన్తరదీక్షాముపే॒యాద్యః కామ॑యేతాముష్మిన్నే

లోకేఽర్థకగ్గ్ స్వాదితి చతురోఽగ్రికథ త్రీనథ ద్వావధైకమేషా వై
 పరోవరీయస్యవాన్తరదీక్షాముష్మిన్నేవాఽస్మై లోకేఽర్థకమ్భవతి||౧౯|
 అసిప్యతీతి జహుయాధ్వాయంప్రాతరుపసదశ్చతుర్విగ్ంశతిస్సశ్చతురోఽగ్నే షోడస చ||6.2.3||

సువర్గం వా ఏతే లోకం యన్తి య ఉపసద ఉపయన్తి తేషాం య ఉన్నయతే హీయత
 ఏవ స నోదనేషీతి సూన్నీయమివ యో వై స్వార్థేతాం యతాగ్ శ్రాన్తో హీయత ఉత స
 నిష్క్వాయ సహ వసతి తస్మాథ్సకృదున్నీయ నాఽపరమున్నయేత దధ్నోన్నయేతైతద్వై
 పశూనాగ్ం రూపగ్ం రూపేణైవ పశూనవ రున్ధే [౨౦] యజ్ఞో దేవేభ్యో నిలాయత విష్ణా
 రూపం కృత్వా స పృథివీం ప్రాఽవిశత్తం దేవా హస్తాన్తన్గ్ంరభ్యైచ్చన్తమిన్త
 ఉపర్యుపర్యత్యక్రామథ్సోఽబ్రవీత్కో మాఽయముపర్యుపర్యత్యక్రమీదిత్యహం దుర్గే హస్తేత్యథ
 కస్త్వమిత్యహం దుర్గాదాహర్తేతి సోఽబ్రవీద్దుర్గే వై హన్తాఽవోచథా వరాహోఽయం
 వామమోషః [౨౧] సప్తానాజ్గిరీణాం పరస్త్వాద్విత్తం వేద్యమసురాణామ్భిభర్తి తం జహి యది
 దుర్గే హన్తాఽసీతి స దర్భపుష్కలముద్వృహ్య సప్త గిరీన్భిత్వా తమహన్తోఽబ్రవీద్దుర్గాద్వా
 ఆహర్తాఽవోచథా ఏతమా హరేతి తమేభ్యో యజ్ఞ ఏవ యజ్ఞమాఽహరద్యత్తద్విత్తం
 వేద్యమసురాణామవిన్దన్త తదేకం వేద్యే వేదిత్వమసురాణాం [౨౨] వా ఇయమగ్ర
 ఆసీద్యావదాసీనః పరాపశ్యతి తావద్దేవానాం తే దేవా అబ్రువన్నస్త్యేవ నోఽస్యామపీతి
 కియద్వో దాస్యామ ఇతి యావదియగ్ం సలావృకీ త్రిః పరిక్రామతి తావన్నో దత్తేతి స
 ఇన్త్రః సలావృకీ రూపం కృత్వేమాం త్రిః సర్వతః పర్యక్రామత్తదిమామవిన్దన్త
 యదిమామవిన్దన్త తద్వేద్యే వేదిత్వగ్ం [౨౩] సా వా ఇయగ్ం సర్వైవ వేదిరియతి
 శక్త్యామీతి త్వా అవమాయయ జన్తే త్రిగ్ంశత్పదాని పశ్చాత్తిరశ్చీ భవతి షట్త్రిగ్ంశత్ప్రాచీ
 చతుర్విగ్ంశతిః పురస్త్వాత్తిరశ్చీ దశదశ సం పద్యన్తే దశాక్షరా విరాడన్నం
 విరాద్విరాజైవాన్నాద్యమవ రున్ధ ఉద్ధన్తి యదేవాఽస్యా అమేధ్యం తదప హన్త్యుద్ధన్తి

త॒స్మాదో॑ష॒ధయః॑ ప॒రా భ॒వన్తి బ॒ర్హిః స్పృ॑ణాతి త॒స్మాదో॑ష॒ధయః॑ పు॒నరా
భ॒వన్త్యుత్త॑ర॒మ్బర్హి॑ష ఉత్త॒రబ॒ర్హిః స్పృ॑ణాతి ప్ర॒జా వై బ॒ర్హిర్య॑జమాన
ఉత్త॒రబ॒ర్హిర్య॑జమానమే॒వాఽయ॑జమానాదుత్త॒రం కరో॑తి

త॒స్మాద్య॑జమానో॒ఽయ॑జమానాదుత్త॒రః||[౨౪]

రు॒న్ధే వా॒మమో॑షో వే॒దిత్వ॑మ॒సురా॑ణాం వే॒దిత్వం భ॑వన్తి ప॒శ్చవిగ్ం॑శతిశ్చ||6.2.4||

య॒ద్వా అనీ॑శానో భా॒రమా॑దత్తే వి వై స లి॒శతే॑ యద్ద్వాద॒శ సా॒హస్యో॑ప॒సదః॑
స్య॒స్తిస్తో॑ఽహీన॒స్య య॒జ్ఞస్య॑ వి॒లోమ॑ క్రియేత తి॒స్ర ఏ॒వ సా॒హస్యో॑ప॒సదో॑ ద్వాద॒శాఽహీ॑న॒స్య
య॒జ్ఞస్య॑ సవీ॒ర్యత్వా॑యాఽథో స॒లోమ॑ క్రియతే వ॒ధస్యై॑కః స్త॒నో భాగీ॑ హి సోఽథై॒కగ్గ్ స్త॒నం
వ్ర॒తము॑పైత్య॒థ ద్వా॒వధ॑ త్రీ॒నధ॑ చతు॒ర ఏ॒తద్వై [౨౫] క్షు॒రప॑వి నామ వ్ర॒తం యే॒న ప్ర॑
జాతా॒న్బ్రా॒తృవ్యా॑న్నుద॒తే ప్ర॒తి జ॒నిష్క॑మాణానథో కనీ॒యసై॒వ భూ॑య ఉపైతి చతు॒రోఽగ్రి
స్త॒నాన్వ్ర॑తముపైత్య॒థ త్రీ॒నధ॑ ద్వా॒వధై॑కమే॒తద్వై సు॑జఘనం నామ వ్ర॒తం తప॑స్యగ్ం
సు॒వర్గ్య॑మథో పై॒వ జా॑యతే ప్ర॒జయా॑ పశు॒భిర్య॑వాగూ రాజ॒న్యస్య॑ వ్ర॒తం క్రూ॑రే॒వ వై
య॒వాగూః క్రూ॑ర ఇ॒వ [౨౬] రా॒జన్యో॑ వజ్ర॒స్య రూ॒పగ్ం స॒మృద్ధ్యా॑ ఆమి॒క్షా వైశ్య॑స్య
పా॒కయ॑జ్ఞస్య రూ॒పం పు॒ష్ట్యై ప॒యో బ్రా॒హ్మణ॑స్య తే॒జో వై బ్రా॒హ్మణ॑స్తే॒జః ప॒యస్తే॒జసై॒వ
తే॒జః ప॒య ఆత్మ॑న్దత్తేఽథో ప॒యసా॑ వై గర్భా వర్ధ॒న్తే గర్భ॑ ఇ॒వ ఖ॒లు వా ఏ॒ష యద్దీ॑క్షితో
య॒దస్య॑ ప॒యో వ్ర॒తమ్భ॑వత్యాత్మానమే॒వ తద్వర్ధ॑యతి త్రి॒వ్రతో॑ వై మను॒రాసీ॑ద్ద్వి॒వ్రతా
అ॒సురా ఏ॒కవ్ర॑తా [౨౭] దే॒వాః ప్రా॒తర్మ॑ధ్యన్ది॒సే సా॒యం త॒న్మనో॑ర్వ్రతమా॒సీత్పా॑కయ॒జ్ఞస్య
రూ॒పం పు॒ష్ట్యై ప్రా॒తశ్చ సా॒యం చా॒సురా॑ణాం నిర్మ॑ధ్యం క్షు॒ధో రూ॒పం తత॑స్తే
ప॒రాభ॑వన్మధ్యన్ది॒సే మ॒ధ్యరా॒త్రే దే॒వానాం తత॑స్తేఽభ॒వన్మన్వర్గం లో॒కమా॑యన్యద॒స్య
మ॒ధ్యన్ది॒సే మ॒ధ్యరా॒త్రే వ్ర॒తమ్భ॑వతి మ॒ధ్యతో వా అన్నే॑న భు॒జ్జాతే॑ మ॒ధ్యత ఏ॒వ తదూ॑ర్జం
ధ॒త్తే భ్రా॒తృవ్యా॑భిభూ॒త్యై భ॒వత్యా॑త్మనా [౨౮] ప॒రాఽస్య॑ భ్రా॒తృవ్యో భ॒వతి గర్భో॑ వా ఏ॒ష

యద్దీక్షితో యోనిర్దీక్షితవిమితం యద్దీక్షితో దీక్షితవిమితాత్ప్రవసేద్యథా యోనేర్గర్భః స్కన్దతి
తాదృగేవ తన్న ప్రవస్తవ్యమాత్మనో గోపీథాయోష వై వ్యాఘ్రః కులగోపో
యదఽగ్నిస్తస్మాద్యద్దీక్షితః ప్రవసేథస్ ఏనమీశ్వరోఽనూతాథాయ హన్తోర్న ప్రవస్తవ్యమాత్మనో
గుప్త్యై దక్షిణతః శయ ఏతద్వై యజమానస్యాఽయతనగ్గ్ స్వ ఏవాఽయతనే
శయేఽగ్నిమభ్యావృత్య శయే దేవతా ఏవ యజ్ఞమభ్యావృత్య శయే||౨౯||

ఏతద్వై క్రూర ఇవైకవ్రతా ఆత్మనా యజమానస్య త్రయోదశ చ||6.2.5||

పురోహవిషి దేవయజనే యాజయేద్యం కామయేతోపైనముత్తరో యజ్ఞో నమేదభి సువర్గం
లోకం జయేదిత్యేతద్వై పురోహవిర్దేవయజనం యస్య హోతా
ప్రాతరనువాకమనుబ్రువన్నగ్నిమప ఆదిత్యమభి విపశ్యత్సుపైనముత్తరో యజ్ఞో నమత్యభి
సువర్గం లోకం జయత్యాప్తే దేవయజనే యాజయేద్భ్రాతృవ్యవంతం పన్థాం
వాఽధిస్పర్శయేత్కర్తం వా యావన్నానసే యాతపై [30] న రథాయోతద్వా ఆప్తం
దేవయజనమాప్నోత్యేవ భ్రాతృవ్యం వైనమ్భ్రాతృవ్య ఆప్నోత్యేకోన్నతే దేవయజనే
యాజయేత్ప్రశుకామమేకోన్నతాద్వై దేవయజనాదజ్గిరసః పశూనసృజంతాఽన్తరా
సదోహవిర్ధానే ఉన్నతగ్గ్ స్వాదేతద్వా ఏకోన్నతం దేవయజనం పశుమాసేవ భవతి త్ర్యున్నతే
దేవయజనే యాజయేథ్సువర్గకామం త్ర్యున్నతాద్వై దేవయజనాదజ్గిరసః సువర్గం
లోకమాయన్నస్తరాఽహవనీయశ్చ హవిర్ధానశ్చో- [30] న్నతగ్గ్ స్వాదన్తరా హవిర్ధానం చ
సదశ్శాన్తరా సదశ్చ గార్హపత్యం చైతద్వై త్ర్యున్నతం దేవయజనగ్ం సువర్గమేవ
లోకమేతి ప్రతిష్ఠితే దేవయజనే యాజయేత్ప్రతిష్ఠాకామమేతద్వై ప్రతిష్ఠితం దేవయజనం
యథ్సర్వతః సమం ప్రత్యేవ తిష్ఠతి యత్రాఽన్యాఅన్యా ఓషధయో వ్యతిషక్తాః
స్యుస్తద్యాజయేత్ప్రశుకామమేతద్వై పశూనాగ్ం రూపగ్ం రూపేణైవాఽస్మై పశూ- [31] నవ
రున్ధే పశుమాసేవ భవతి నిర్ముతిగృహీతే దేవయజనే యాజయేద్యం కామయేత

నిర్ముత్యాఽస్య యజ్ఞం గ్రాహయేయమిత్యేతద్వై నిర్ముతిగృహీతం దేవయజనం
యథసృజ్యై సత్యా ఋక్షం నిర్ముత్యైవాస్య యజ్ఞం గ్రాహయతి వ్యావృత్తే దేవయజసే
యాజయేద్వ్యావృత్కామం యం పాత్రే వా తల్పే వా
మీమాగ్ంసేరన్ప్రాచీనమాహవనీయాత్ప్రవణగ్ం స్యాత్ప్రతీచీనం గార్హపత్యాదేతద్వై
వ్యావృత్తం దేవయజనం వి పాపనా భ్రాతృవ్యేణాఽఽ వర్తతే సైనం పాత్రే న తల్పే
మీమాగ్ంసస్తే కార్యే దేవయజసే యాజయేద్భూతికామం కార్యే వై పురుషో భవత్యేవ||33||
యాతవై హవిర్ధానశ్చ పశున్పాపృనాఽష్టాదశ చ||6.2.6||

తేభ్య ఉత్తరపేదిః సిగ్ంహీ రూపం కృత్వోభయానంతరాఽపక్రమ్యాతిష్ఠతే దేవా అమన్యంత
యతరాన్ వా ఇయముపావర్థన్యతి త ఇదమ్భవిష్వనీతి తాముపాఽమన్తయన్త
సాఽబ్రవీద్వరం వృణై సర్వాన్మయా కామాన్వ్యశ్నవథ పూర్వాన్తు మాఽగ్నీరాహుతిరశ్నవతా
ఇతి తస్మాదుత్తరపేదిం పూర్వామగ్నీర్వ్యాఘారయన్తి వారేవృతగ్ం హ్యసై శమ్యయా పరి
మిమీతే [34] మాత్తైవాఽస్యై సాఽథో యుక్తేనైవ యుక్తమవ రున్ధే విత్తాయనీ మేఽసీత్యాహ
విత్తా హ్యేనానావత్తిక్తాయనీ మే ఽసీత్యాహ తిక్తాన్ హ్యేనానావదవతాన్మా నాథితమిత్యాహ
నాథితాన్ హ్యేనానావదవతాన్మా వ్యథితమిత్యాహ వ్యథితాన్ హ్యేనానావద్విదేరగ్నిర్నభో
నామా- [35] ఽగ్నీ అజ్గీర ఇతి త్రిరహరతి య ఏవైష లోకేష్వగ్నయస్తాసేవాఽవ రున్ధే
తూష్ణీం చతుర్థగ్ం హరత్యనిరుక్తమేవాఽవ రున్ధే సి మహిషీరసీత్యాహ సిగ్ంహీర్హ్యేషా
రూపం కృత్వోభయానంతరాఽపక్రమ్యాఽతిష్ఠదురు ప్రథస్వరు తే యజ్ఞపతిః
ప్రథతామిత్యాహ యజమానమేవ ప్రజయా పశుభిః ప్రథయతి ధ్రువా- [36] ఽసీతి సగ్ం
హన్తి ధృత్త్యై దేవేభ్యః శున్ధస్వ దేవేభ్యః శుమ్భస్వేత్యవ చోక్షతి ప్ర చ కిరతి శుద్ధ్యా
ఇన్త్రహేషస్త్వా వసుభిః పురస్తాత్ప్రాత్విత్యాహ దిగ్భ్య ఏవైనాం ప్రోక్షతి
దేవాగ్శ్చేదుత్తరపేదిరుపావవర్తీహైవ వి జయామహ ఇత్యసురా వజ్రముద్యత్య

దే॒వా॒న॒భ్యా॒య॒న్త॒ తా॒ని॒న్త॒ఘో॒షో॒ వ॒సు॒భిః పు॒ర॒స్తా॒దపా॒- [32] కనుదత మనోజవాః
 పి॒తృ॒భి॒ర్దక్షి॒ణతః పు॒చే॒తా రు॒ద్ధైః ప॒శ్చా॒ద్వి॒శ్వక॒ర్మాక॒ది॒త్యైరు॒త్తర॒తో యదే॒వము॒త్తర॒పేది॑ం
 ప్రో॒క్షతి॑ ది॒గ్భ్య ఏ॒వ తద్య॑జమా॒నో భ్రాతృ॑వ్యాన్ప్రణుదత ఇ॒న్తో యతీ॑న్థానలావృకేభ్యః
 ప్రా॒యచ్ఛతా॑న్దక్షి॒ణత ఉత్తర॑పే॒ద్యా ఆదన్ యతో॑క్షణీనాముచ్ఛిష్ఠేత తద౒క్షి॒ణత
 ఉత్తర॑పే॒ద్యై ని నయే॑ద్యదే॒వ తత్ర క్రూ॒రం తత్తే॑న శమయతి యం ద్వి॒ష్ట్యాత్తం
 ధ్యా॒యేచ్ఛు॒చైవై॒నమ॑ర్పయతి॥[30]

మి॒మీ॒తే నామ॑ ధృ॒వాప శు॒బా శ్రీ॒ణి చ॥6.2.7॥

సో॒త్తర॑పే॒దిర॒బ్రవీ॑థ్సర్వాన్మయా కా॒మాన్వ్యశ్న॑వథేతి తే దే॒వా
 అ॒కామ॑యన్తాక॒సురా॑న్భ్రాతృవ్యానభి భ॒వేమీ॑తి తే॒కజు॑హవుః సిగ్ంహీ॒రసి స॒పత్న॑సాహీ
 స్వాహే॒తి తే॒కసురా॑న్భ్రాతృవ్యానభ్యభవన్తేక॒సురా॑న్భ్రాతృవ్యానభిభూయాకామయన్త ప్ర॒జాం
 వి॒న్దేమ॑హీతి తే॒కజు॑హవుః సిగ్ంహీ॒రసి సుప్ర॑జావనిః స్వాహే॒తి తే ప్ర॑జామవిన్దన్త తే ప్ర॒జాం
 వి॒త్వా- [33] క॒కామ॑యన్త ప॒శూన్ వి॒న్దేమ॑హీతి తే॒కజు॑హవుః సిగ్ంహీ॒రసి రాయ॑స్సోషవనిః
 స్వాహే॒తి తే ప॒శూన॑విన్దన్త తే ప॒శూన్ వి॒త్వాకామ॑యన్త ప్రతి॒ష్ఠాం వి॒న్దేమ॑హీతి
 తే॒కజు॑హవుః సిగ్ంహీ॒రస్యాది॑త్యవనిః స్వాహే॒తి త ఇ॒మాం ప్రతి॒ష్ఠామ॑విన్దన్త త ఇ॒మాం
 ప్రతి॒ష్ఠాం వి॒త్వాకామ॑యన్త దే॒వతా ఆ॒శిష ఉ॒పేయా॑మేతి తే॒కజు॑హవుః సిగ్ంహీ॒రస్యా వహ
 దే॒వాన్దే॒వయ॑తే [34] య॒జమా॑నాయ స్వాహే॒తి తే దే॒వతా ఆ॒శిష ఉ॒పాక॑యన్ప॒శ్చ కృ॒త్వో
 వ్యా॒ఘార॑యతి ప॒శ్చాక్ష॑రా ప॒జ్మిః పా॒జ్మో య॒జ్ఞో య॒జ్ఞమే॒వావ రు॑న్ధేక॒క్షయా
 వ్యా॒ఘార॑యతి తస్మాద॒క్షయా ప॒శవో॑క॒జ్గాని పు హ॑రన్తి ప్రతి॒ష్ఠిత్యై భూతే॑భ్యస్త్యేతి
 సు॒చము॑ద్గృహ్ణతి య ఏ॒వ దే॒వా భూతా॑స్తేషాం తద్భాగ॒ధేయం తానే॑వ తేన ప్రీ॒ణాతి
 పౌతు॑ద్రవాన్పరిధీన్పరి దధాత్యేషాం [35] లో॒కానాం విధృ॑త్యా అగ్నేస్త్రయో జ్యాయాగ్ంసో
 భ్రాత॑ర ఆసన్తే దే॒వేభ్యో హ॒వ్యం వహ॑న్తః ప్రా॒మీయ॑న్త సోగ్ని॒రభి॑భేదిత్థం వావ స్య

ఆర్తిమాకరిష్వతీతి స నిలాయత స యాం వనస్పతిష్వవసత్తాం పూతుద్రౌ యామోషధీషు
తాగ్ం సుగన్ధితేజసే యాం పశుషు తాం పేత్వస్యాకన్తరా శృజ్గే తం దేవతాః
ప్రైషమైచ్ఛన్తమన్వవిన్దన్తమబ్రువ- [౪౨] న్నుప న ఆ వర్తస్వ హవ్యం నో వహేతి
సోకబ్రవీద్వరం వృణై యదేవ గృహీతస్యాకహతస్య బహిఃపరిధి స్కన్దాత్తస్మే
భ్రాతృణామ్భాగధేయమసదితి తస్మాద్వద్గృహీతస్యాకహతస్య బహిఃపరిధి స్కన్దతి తేషాం
తద్భాగధేయం తాసేవ తేన ప్రీణాతి సోకమన్యతాకన్తన్వన్తో మే పూర్వే భ్రాతరః
ప్రామేషతాకస్థాని శాతయా ఇతి స యాన్య- [౪౩] స్థాన్యశాతయత
తత్పూతుద్బ్రభవద్యన్మాగ్ంసముపమృతం తద్గుల్గులు
యదేతాన్థన్మాభరాన్థన్మభరత్యగ్నిమేవ తథన్మభరత్యగ్నేః
పురీషమసీత్యాహోగ్నీర్హ్యేతత్పురీషం యథ్సంభారా అథో ఖల్వాహురేతే వావైనం తే
భ్రాతరః పరి శీరే యత్పూతుద్రవాః పరిధయ ఇతి||[౪౪]
విత్వా దేవయత ఏషామబ్రువన్ యాని చతుశ్చత్వారిగ్ంశచ||6.2.8||

బద్ధమవ స్యతి వరుణపాశాదేవైసే ముఞ్చతి ప్రణేసేక్తి మేధ్యే ఏవైసే కరోతి సావిత్రియర్వా
హుత్వా హవిర్ధాసే ప్ర వర్తయతి సవితృప్రసూత ఏవైసే ప్ర వర్తయతి వరుణో వా ఏష
దుర్వాగుభయతో బద్ధో యదక్షః స యదుధ్సర్జేద్యజమానస్య గృహానభ్యుధ్సర్జేధ్సవాగ్దేవ
దుర్వాగ్ం ఆ వదేత్యాహ గృహో వై దుర్వాః శాస్త్యై పత్న్య- [౪౫] పానక్తి పత్నీ హి సర్వస్య
మిత్రం మిత్రత్వాయ యద్వై పత్నీ యజ్ఞస్య కరోతి మిథునం తదథో పత్నీయా ఏవైష
యజ్ఞస్యాకన్వారమ్భాకనవచ్ఛిత్త్యై వర్తమా వా అన్విత్య యజ్ఞగ్ం రక్షాగ్ంసి జిఘాగ్ంసన్తి
వైష్ణవీభ్యామ్భాగ్ం వర్తనోర్జుహోతి యజ్ఞో వై విష్ణుర్జజ్ఞాదేవ రక్షాగ్ంస్యప హన్తి
యదధ్వర్యురనగ్నావాహుతిం జుహుయాదన్ధోధ్వర్యుః స్వాద్రక్షాగ్ంసి యజ్ఞగ్ం హన్యూర్-
[౪౬] హిరణ్యముపాస్య జుహోత్యగ్నివత్త్యేవ జుహోతి నాన్ధోధ్వర్యుర్భవతి న యజ్ఞగ్ం

రక్షాగ్ంసి ఘ్నున్తి ప్రాచీ ప్రేతమధ్వరం కల్పయన్తీ ఇత్యాహ సువర్గమేవైనే లోకం
 గమయత్యత్ర రమేథాం వర్షమృన్పుథివ్యా ఇత్యాహ వర్షమృ హ్యేతత్పుథివ్యా
 యద్దేవయజనగ్ం శిరో వా ఏతద్యజ్ఞస్య యద్ధవిర్ధానం దివో వా విష్ణవృత వా పృథివ్యా [౪౭]
 ఇత్యాశీర్షదయర్చా దక్షిణస్య హవిర్ధానస్య మేధీం ని హన్తి శీర్షత ఏవ యజ్ఞస్య
 యజమాన ఆశిషోఽవ రున్ధే దణ్డో వా ఔపరస్త్పతీయస్య హవిర్ధానస్య
 వషట్కారేణాఽక్షమచ్ఛినద్యత్ప్రతీయం ఛదిర్హవిర్ధానయోరుదాహ్రియతే త్ప్రతీయస్య
 హవిర్ధానస్యాఽవరుద్ధైశ్చ శిరో వా ఏతద్యజ్ఞస్య యద్ధవిర్ధానం విష్ణో రరాటమసి విష్ణోః
 పృష్ఠమసీత్యాహ తస్మాదేతావద్ధా శిరో విఘ్నాతం విష్ణోః స్యూరసి విష్ణోర్మృవమసీత్యాహ
 వైష్ణవగ్ం హి దేవతయా హవిర్ధానం యం ప్రథమం గ్రన్థిం గ్రథ్నీయాత్యత్తం న
 విస్రగ్ంసయేదమేహేనాధ్వర్యుః ప్ర మీయేత తస్మాథ్న విస్రస్యః||౪౮||

పత్నీ హన్యర్వా పృథివ్యా విఘ్నాతం విష్ణోష్షడ్వగ్ంశతిశ్చ||6.2.9||

దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవ ఇత్యభిమా దత్తే ప్రసూత్యా అశ్వినోర్బాహుభ్యామిత్యాహాఽశ్వినౌ
 హి దేవానామధ్వర్యూ ఆస్తాం పూష్ణో హస్తాభ్యామిత్యాహ యత్యై వజ్ర ఇవ వా ఏషా
 యదభిరభిరసి నారిరసీత్యాహ శాన్త్యై కాణ్డేకాణ్డే వై క్రియమాణే యజ్ఞగ్ం రక్షాగ్ంసి
 జిఘాగ్ంసన్తి పరిలిఖితగ్ం రక్షః పరిలిఖితా అరాతయ ఇత్యాహ రక్షసామపహత్యా [౪౯]
 ఇదమహగ్ం రక్షసో గ్రీవా అపి కృన్తామి యోఽస్మాన్ద్వేష్టి యం చ వయం ద్విష్మ ఇత్యాహ
 ద్వౌ వావ పురుషౌ యం చైవ ద్వేష్టి యశ్చైనం ద్వేష్టి తయోరేవాఽనన్తరాయం గ్రీవాః
 కృన్తతి దివే త్వాన్తరిక్షాయ త్వా పృథివ్యై త్వేత్యాహైభ్య ఏవైనాం లోకేభ్యః ప్రోక్షతి
 పరస్తాదర్వాచీం ప్రోక్షతి తస్మాత్- [౫౦] పరస్తాదర్వాచీం మనుష్యా ఊర్జముప జీవన్తి
 క్రూరమివ వా ఏతత్కరోతి యత్థనత్యపోఽవ నయతి శాన్త్యై యవమతీరవ
 నయత్యూర్ధ్వై యవ ఊర్గుదుమ్బర ఊర్జైవోర్జగ్ం సమర్థయతి యజమానేన సం

మి॒తౌదు॑మ్బ॒రీ భ॒వతి॑ యా॒వానే॒వ య॑జమా॒నస్తా॒వతీ॑మే॒వాఽస్మి॑న్సూ॒ర్జం ద॒ధాతి॑ పి॒తృ॒ణాగ్ం
 స॒దన॑మ॒సీతి॑ బ॒ర్హిర॑వ స్పృ॒ణాతి॑ పి॒తృదే॒వత్య ౨ గ్ం [౫౦] హ్యే॒తద్యన్ని॒ఖాతం
 య॒ద్భర్హి॑ర॒నవ॑స్తి॒ర్య మి॒నుయా॑త్పి॒తృదే॒వత్యా ని॒ఖాతా స్యా॑ద్భర్హి॒రవ॑స్తి॒ర్య
 మి॒నోత్య॑స్యామే॒వైనాం॑ మి॒నోత్య॑థో స్వా॒రుహ॑మే॒వైనాం॑ క॒రోత్యు॑ద్ధి॒వగ్ం స్త॒భానాఽఽన్త॑రిక్షం
 పు॒ణేత్యా॑హై॒షాం లో॒కానాం॑ వి॒ధృత్యై॑ ద్యు॒తాన॑స్త్వా మా॒రుతో మి॒నోత్వి॑త్యాహ ద్యు॒తానో హ
 స్మ వై మా॒రుతో దే॒వానా॑మౌదుమ్బ॒రీం మి॒నోతి॑ తే॒నైవై- [౫౧] నాం॑ మి॒నోతి॑ బ్ర॒హ్మ॒వని॑ త్వా
 క్ష॒త్రవ॑నిమి॒త్యాహ॑ య॒థాయ॑జురే॒వైతద్ధృ॑తే॒న ద్యా॑వాపు॒థివీ ఆ పు॑ణే॒థామి॒త్యౌదు॑మ్బ॒ర్యాం
 జు॒హోతి॑ ద్యా॒వాపు॒థివీ ఏ॒వ ర॑సే॒నాఽన॑క్త్యా॒న్తమ॑న్వ॒వస్రా॑వయత్యా॒న్తమే॒వ య॑జమా॒నం
 తే॒జసాఽన॑క్త్యా॒న్తమ॑సీ॒తి ఛ॒దిర॑ధి ని ద॒ధాత్యై॑న్తగ్ం హి దే॒వత॑యా స॒దో వి॑శ్వ॒జన॑స్య
 ఛా॒యేత్యా॑హ వి॒శ్వజ॑న॒స్య హ్యే॒షా ఛా॒యా య॑థ్నదో న॒వఛ॑ది [౫౩] తే॒జస్కా॑మ॒స్య
 మి॒నుయా॑త్పి॒వృతా స్తోమే॒న సం॑మి॒తం తే॒జస్త్రి॒వృత్తే॑జస్వే॒వ
 భ॒వత్యే॑కాదశ॒చ్ఛదీ॑న్త్రి॒యకా॑మ॒స్యైకా॑దశాక్ష॒రా త్రి॒ష్టుగి॑న్త్రి॒యం త్రి॒ష్టుగి॑న్త్రి॒యావ్యే॑వ భ॒వతి
 ప॒ఞ్చద॑శఛ॒ది భ్రా॑తు॒వ్యవ॑తః ప॒ఞ్చద॑శో వజ్రో భ్రా॑తు॒వ్యాభి॑భూ॒త్యై స॒ప్తద॑శఛ॒ది
 ప్ర॒జాకా॑మ॒స్య స॒ప్తద॑శః ప్ర॒జాప॑తిః ప్ర॒జాప॑తే॒రాప్త్యా ఏ॒కవి॑గ్ంశతిఛ॒ది
 ప్ర॒తిష్ఠా॑కామ॒స్యైక॑వి॒గ్ంశః స్తోమా॑నాం ప్ర॒తిష్ఠా ప్ర॒తిష్ఠి॑త్యా ఉ॒దరం॑ వై స॒ద ఊర్గు॑దుమ్బ॒రో
 మ॒ధ్యత॑ ఔదుమ్బ॒రీం మి॒నోతి॑ మ॒ధ్యత॑ ఏ॒వ ప్ర॒జానా॑మూ॒ర్జం ద॒ధాతి॑ తస్మా- [౫౪] న్మ॒ధ్యత॑
 ఊర్జా భు॒జ్జతే॑ య॒జమా॑నలోకే వై దక్షి॒ణాని॑ ఛ॒దీగ్ంషి॑ భ్రా॑తు॒వ్యలో॑క ఉ॒త్తరా॑ణి
 దక్షి॒ణాన్య॑త్త॒రాణి క॒రోతి॑ య॒జమా॑నమే॒వాయ॑జమా॒నాదు॑త్త॒రం క॒రోతి॑
 తస్మా॑ద్య॒జమా॑నో॒యజమా॑నాదుత్త॒రోఽన్త॑ర్వ॒ర్తాన్క॑రోతి వ్యా॒వృత్త్యై॑ తస్మా॑ద॒రణ్యం॑ ప్ర॒జా
 ఉ॒ప జీ॑వన్తి పరి త్వా గి॒ర్వణో॑ గి॒ర ఇ॒త్యాహ॑ య॒థాయ॑జురే॒వైతది॑న్త॒స్య సూ॒రసీ॑న్త॒స్య
 ధృ॒వమ॑సీ॒త్యాహై॒న్తగ్ం హి దే॒వత॑యా స॒దో యం॑ ప్ర॒థమం॑ గృ॒న్ధిం గృ॒థ్నీయా॑ద్యత్తం న
 వి॒స్రగ్ంస॑యే॒దమే॑హీనాఽధ్వ॒ర్యుః ప్ర॑ మీ॒యేత॑ తస్మా॑థ్న వి॒స్రస్యః॥[౫౫]

అపహత్యై తస్మాత్ప్రిత్యదేవత్యస్తేనైవ నవభది తస్మాద్భదః పశ్చదశ చ||6.2.10||

శిరో వా ఏతద్యజ్ఞస్య యద్ధవిర్ధానం ప్రాణా ఉపరవా హవిర్ధానే ఖాయస్తే
 తస్మాచ్ఛీర్షన్నాణా అధస్తాత్థాయస్తే తస్మాదధస్తాచ్ఛీర్షః ప్రాణా రక్షోహణో వలగహనో
 వైష్ణవాన్ఘనామీత్యాహ వైష్ణవా హి దేవతయోపరవా అసురా వై నిర్యన్తో దేవానాం ప్రాణేషు
 వలగాన్న్యఖనన్తాన్బాహుమాత్రేన్వవిన్దన్తస్మాద్బాహుమాత్రాః ఖాయన్త ఇదమహం తం
 వలగముద్వపామి [౫౬] యన్నః సమానో యమసమానో నిచఖాసేత్యాహ ద్వో వావ పురుషౌ
 యశ్చైవ సమానో యశ్చాసమానో యమేవాస్మై తౌ వలగం నిఖనతస్తమేవోద్వపతి సం
 తృణత్తి తస్మాద్భన్తృణ్ణా అన్తరతః ప్రాణా న సమ్భినత్తి తస్మాదసమ్భిన్నాః ప్రాణా అపోఽవ
 నయతి తస్మాదార్ద్రా అన్తరతః ప్రాణా యవమతీరవ నయ- [౫౭] త్యూర్గైర్వయవః ప్రాణా
 ఉపరవాః ప్రాణేష్వేవోర్జం దధాతి బర్హిరవ స్పృణాతి తస్మాల్లోమశా అన్తరతః ప్రాణా
 ఆజ్యేన వ్యాఘారయతి తేజో వా ఆజ్యం ప్రాణా ఉపరవాః ప్రాణేష్వేవ తేజో దధాతి హనూ
 వా ఏతే యజ్ఞస్య యదధిషవణే న సం తృణత్త్య సంతృణ్ణే హి హనూ అథో ఖలు
 దీర్ఘసోమే సంతృద్యే ధృత్త్యై శిరో వా ఏతద్యజ్ఞస్య యద్ధవిర్ధానం [౫౮] ప్రాణా ఉపరవా
 హనూ అధిషవణే జిహ్వో చర్మ గ్రావాణో దన్తా ముఖమాహవనీయో
 నాసికోత్తరపేదిరుదరగ్ం సదో యదా ఖలు వై జిహ్వయా దధ్న్వధి ఖాదత్యథ ముఖం
 గచ్ఛతి యదా ముఖం గచ్ఛత్యథోదరం గచ్ఛతి తస్మాద్ధవిర్ధానే చర్మన్నధి
 గ్రావభిరభిషత్యాహవనీయే హుత్వా ప్రత్యశ్శః పరేత్య సదసి భక్షయన్తి యో వై విరాజో
 యజ్ఞముఖే దోహం పేద దుహ ఏవైనామియం వై విరాట్తస్యై త్వక్చర్మోధోఽధిషవణే స్తనా
 ఉపరవా గ్రావాణో వథ్సా ఋత్విజో దుహన్తి సోమః పయో య ఏవం పేద దుహ
 ఏవైనామ్||[౫౯]

వపామి యవమతీరవ నయతి హవిర్ధానమేవ త్రయోవిగ్ంశతిశ్శ||6.2.11||

యదుభౌ దే॒వాసు॒రా మి॒థస్తే॒షాగ్ం సు॒వర్గం॑ యద్వా అనీ॑శానః పు॒రోహ॑విషి తే॒భ్యసో॑త్తరవేదిర్బ॒ధస్తే॑వస్యాఽభి॒ం వజ్ర॑శ్శిరో వా
ఏ॒కాద॑శ||11||

యదుభావి॑త్యాహ దే॒వానాం॑ యజ్ఞో దే॒వేభ్యో॑ న రథా॑య యజమా॑నాయ పరస్తా॑దర్వాచీ॒న్నవ॑పఞ్చాశత్||౧౯||
యదుభౌ దుహ॑ ఏ॒వైనామ్॑||

॥హరిః ఓమ్॑॥

॥శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు॑॥

॥ఇతి షష్ఠ కాణ్డే ద్వితీయః ప్రశ్నః॑॥